

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Kamila Tojnera a Mgr. Jiřího Lifky v právní věci žalobce: **S. L. N.**, nar. X., zast. Mgr. Markem Čechovským, advokátem, sídlem Praha 1, Václavské nám. 21, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, sídlem Praha 4, Budějovická 7, o žalobě proti rozhodnutí Celního ředitelství Praha ze dne 14.4.2011, č. j. 19827/2009-176500-021,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí Celního ředitelství Praha ze dne 14.4.2011, č. j. 19827/2009-176500-021, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Celního úřadu Praha D8 ze dne 7.5.2010, č.j. 14735/2010-176500-021, o uložení pokuty 82.000,- Kč podle § 24 odst. 9 písm. c) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele (dále "zákon o ochraně spotřebitele" nebo jen "zákon"), za správní delikt dle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o porušení zákazu používat nekalé obchodní praktiky podle § 4 odst. 3 zákona v kontextu s § 5 odst. 2 zákona. Deliktního jednání se měl žalobce dopustit tím, že dne 14.1.2009 v areálu Holešovické tržnice v prodejním stánku č. 405 a dne 20.5.2009 v prodejním stánku č. 3 prodával a nabízel k prodeji zboží nebo výrobky porušující některá práva duševního vlastnictví se specifikací konkrétního zboží, které byly z části vystaveny k prodeji a z části skladovány v technologické šachtě u stánku č. 3.

Žalobce má za to, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné a projevem libovůle správního orgánu. Z rozhodnutí správního orgánu I. stupně vyplývá, že správní orgán vycházel ze skutečnosti, že předmětné stánky měl v době kontrol v nájmu žalobce. Tuto skutečnost dovozují správní orgány na základě sdělení pronajímatele, společnosti Delta

Center, a.s. V odvolání žalobce namítal, že nebylo zjištěno, kdo je konkrétním vlastníkem uvedeného závadného zboží, resp. že se správním orgánům nepodařilo vlastnictví zboží žalobci prokázat. Žalovaný dle žaloby postupoval v rozporu s § 3 s.ř., neboť nepřihlédl k předložené smlouvě o podnájmu prodejního stánku a nezkoumal, komu předmětné zboží patřilo a kdo dané zboží na místě skladoval, příp. prodával. Nelze dovozovat vinu žalobce pouze na základě potvrzení správce tržnice, který uvedl, že žalobce je nájemcem prodejních stánků. Správní orgán pominul běžnou praxí vietnamských trhovců, kteří neformálně často uvedené stánky dále pronajímají k podnikatelské činnosti dalším osobám. Nelze spravedlivě dovozovat povinnost osoby, která s takovým jednáním neměla žádnou spojitost, kromě toho, že má právní titul k prostoru, kde k jednání došlo. Teprve v případě zjištění osoby skutečně zboží skladující či nabízející k prodeji by bylo možno aplikovat objektivně povinnost vyplývající z ust. § 24b zákona o ochraně spotřebitele. Výklad žalovaného je extenzivním výkladem předmětných ustanovení, kdy viníkem správního deliktu by mohl být shledán prakticky každý jednotlivec, který pouze v dobré víře umožňuje třetí osobě využívání objektu. Žalobce dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 5 As 32/2009-77 a usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 5 Tdo 1191/2007, dle kterého nelze někoho odsoudit pouze na základě konstatování (domněnky), že posuzovaného trestního jednání se dopouští většina určité komunity, do níž obviněný patří, aniž by takové jednání obviněného bylo v řízení prokázáno provedenými důkazy. Také nelze dovozovat vinu obviněného pouze z toho, že obviněný převážel předmětné zboží, bez toho, aby bylo prokázáno, že obviněný věděl, že toto zboží je zbožím neoprávněně označené obchodní známkou a že směřuje k maloobchodnímu prodeji.

Žalobou napadené rozhodnutí žalobce považuje za nepřezkoumatelné, neboť žalovaný nezduvodnil, na základě čeho považuje za nepochybné, že žalobce byl osobou, která se předmětného deliktu dopustila a dále z důvodu neakceptování podnájemní smlouvy předložené žalobcem.

Při soudním jednání dne 13.11.2015 žalobce nově namítl nepřezkoumatelnost odůvodnění rozhodnutí žalovaného ohledně výše uložené pokuty, správní orgán se sice pokusil odůvodnit výši pokuty významem chráněného zájmu, avšak nebyly zkoumány majetkové poměry žalobce v souladu s usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20.4.2010, č.j. 1 As 9/2008-133.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Žalovaný uvedl, že vlastnictví prodáváného zboží je pro posouzení odpovědnosti žalobce za správní delikt nepodstatné, neboť vlastník prodáváného zboží není subjektem správního deliktu. Podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se kromě jiného prodávající dopustí správního deliktu tím, že poruší zákaz používání nekalých obchodních praktik. Subjektem správního deliktu tak může být prodávající nebo výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, nikoliv vlastník zboží. Tyto osoby jsou definovány v § 2 odst. 1 zákona. K těmto osobám je nutno počítat i osobu skladovatele výrobků, porušujících práva duševního vlastnictví, který tyto výrobky skladuje za účelem jejich nabízení a prodeje, byť není uveden v taxativním výčtu osob, které jsou schopny být subjektem správního deliktu a jsou uvedeny v ustanovení § 24 odst. 1 zákona. Žalobce sice v řízení před celním úřadem zaslal smlouvu o podnájmu prodejního prostoru ze dne 1.8.2008, aniž by však k této skutečnosti cokoliv uvedl, přitom podnájemní smlouva se vztahovala pouze k jednomu ze dvou prodejních stánků. Celní úřad to vyhodnotil jako navržený důkaz o tom, že v prodejním stánku neprodával on, ale podnájemce. Účelovost předložené smlouvy celní úřad dovodil ze skutečnosti, že žalobce nebyl oprávněn stánek pronajímat další osobě a také ze skutečnosti označení prodejního stánku firmou žalobce. Správní řízení zahrnovalo

prodej ve dvou prodejních stáncích, a to ve stánku č. 405 a č. 3 areálu Holešovické tržnice. Smlouva o pronájmu prodejního prostoru se týkala pouze stánku č. 405, o jehož kontrole byl sepsán kontrolní protokol č.j. 847-01/09-176500-031, ze dne 14.1.2009. Podle kontrolního protokolu nebyl při prohlídce místa kontroly zjištěn jeho prodávající a ke zboží se v průběhu kontroly nikdo nepřihlásil. Samotný kontrolovaný stánek č. 405 byl viditelně označen jménem podnikatele, kterým byl žalobce. Zároveň v průběhu kontroly byl kontaktován správce tržnice, který uvedl, že předmětný stánek má v den kontroly pronajatý žalobce. Skutkový stav byl tak spolehlivě zjištěn, když byla identifikována osoba prodejce. Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 5 As 32/2009-77, který dále uvádí, že není rozhodné, zda prodejní místnost byla využívána na základě smlouvy nájemní, podnájemní či jiné soukromoprávního vztahu, podstatné je prokázání existence užívacího práva k tomuto objektu, tj. právního vztahu k provozovně. Žalovaný má za to, že osobou prodejce, který zboží skutečně nabízel, byl žalobce bez ohledu na skutečnost, že při kontrole se osoba, která přímo zboží prodávala, od stánku vzdálila a kontrolní skupině se jí nepodařilo zjistit. Po správním deliktu právnických osob a podnikajících fyzických osob není pojmovým znakem subjektivní stránka a správní delikty jsou „trestané“ bez ohledu na subjektivní stránku deliktu, proto odkaz žalobce na neprokázání naplnění subjektivní stránky trestného činu je neopodstatněný.

Žalovaný při soudním jednání uvedl, že kontrolou bylo prokázáno výlučné užívací právo žalobce k předmětným stánkům. Pro závěr účelovosti podnájemní smlouvy svědčí absence souhlasu pronajímatele, který podle § 6 odst. 1 zákona č. 116/1990 Sb., o nájmu a pronájmu nebytových prostor zakládá neplatnost podnájemní smlouvy. Stánek byl označen jako provozovna žalovaného, navenek vystupoval takto žalobce vůči zákazníkům, pronajímateli ale i orgánům veřejné moci. Sankce byla uložena při samé dolní hranici zákonné sazby, přepočtení výše uložené pokuty na množství zabaveného zboží činí 371,-Kč na 1 zabavený padělek. Zabavené zboží představovalo pouze část nabízeného zboží, proto již z tohoto důvodu uložená pokuta nemohla ohrozit existenci žalobce jako podnikatelského objektu.

Ze správního spisu plynou tyto rozhodné skutečnosti:

Rozhodnutím Celního úřadu Praha D8 ze dne 7.5.2010, č.j. 14735/2010-176500-021, byla žalobci podle § 24 odst. 9 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele uložena pokuta ve výši 82.000,- Kč za správní delikt dle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o porušení zákazu používat nekalé obchodní praktiky podle § 4 odst. 3 zákona v kontextu s § 5 odst. 2 zákona. Deliktního jednání se měl žalobce dopustit tím, že dne 14.1.2009 v areálu Holešovické tržnice v prodejním stánku č. 405 a dne 20.5.2009 v prodejním stánku č. 3 prodával a nabízel k prodeji zboží nebo výrobky porušující některá práva duševního vlastnictví se specifikací konkrétního zboží, které byly z části vystaveny k prodeji a z části skladovány v technologické šachtě u stánku č. 3. Zároveň bylo rozhodnuto o propadnutí specifikovaných výrobků. Celní úřad vyšel ze zjištění při kontrole dne 14.1.2009 a 20.5.2009, během kterých nebyl žalobce kontrole přítomen, ale bylo ve stánku č. 405 a č. 3 zjištěno, že zde byly nabízeny výrobky porušující práva duševního vlastnictví, přitom stánek č. 405 byl označen údaji o podnikání žalobce, stánek č. 3 nebyl označen podle § 17 odst. 7 živnostenského zákona údaji o žalobci, avšak dle sdělení provozovatele tržnice, společnosti DELTA CENTER a.s., byl v předmětných stáncích č. 405 a č. 3 povolen žalobci. Dne 23.4.2010 žalobce předložil celnímu úřadu podnájemní smlouvu ze dne 1.8.2008 o podnájmu stánku č. 405 fyzické osobě N. T. T. na dobu od 1.8.2008 do 1.6.2009. Celní úřad smlouvu považoval za účelovou, smlouva neprokazuje, že by v prodejním stánku č. 405 prodávala zboží jiná osoba než

žalobce, neboť prodej v prodejním stánku č. 405 měl povolen pouze žalobce, který nebyl oprávněn prodejní stánek pronajmout další osobě, a zároveň byl prodejní stánek č. 405 označen v době kontroly údajů o žalobci podle § 17 odst. 7 živnostenského zákona, což plyne i z fotografií pořízených během kontroly dne 14.1.2009. Celní úřad tak měl za prokázané, že žalobce prodával a nabízel k prodeji celkem 33 výrobků opatřených padělkou registrovaných ochranných známek ve stánku č. 405 a ve stánku č. 3 skladoval za účelem dalšího prodeje, prodával a nabízel k prodeji celkem 188 výrobků opatřených padělkou registrovaných ochranných známek. Při stanovení pokuty celní úřad přihlédl k celkovému množství výrobků opatřených padělkou ochranných známek (221), ke skutečnosti, že takto protiprávně učinil žalobce opakovaně (14.1.2009 a 20.5.2009), že protiprávním jednáním byly dotčeni nejen spotřebitelé ale i vlastníci předmětných ochranných známek, ke stoupající četnosti porušování zákazu nekalých obchodních praktik.

Žalobce proti rozhodnutí celního úřadu podal odvolání, ve kterém namítal shodně jako v podané žalobě.

Rozhodnutím Celního ředitelství Praha ze dne 14.4.2011, č. j. 19827/2009-176500-021, bylo odvolání žalobce zamítnuto, neboť určení vlastnického práva ke předmětnému zboží není pro posouzení jednání žalobce podstatné, jelikož deliktu podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se dopustí výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel nebo prodávající, nikoli vlastník. V souladu s § 2 odst. 1 zákona je touto osobou dále skladovatel výrobků porušujících právo duševního vlastnictví. Žalovaný se ztotožnil se závěrem celního úřadu o prokázání prodeje zboží ve stáncích na základě sdělení správce tržnice a označení stánku č. 405 jménem žalobce, přitom obsahem podnájemní smlouvy předložené žalobcem je v rozporu se sdělením správce tržnice a označením stánku. Žalovaný konstatoval, že nevznikly pochybnosti o osobě, která byla ve smluvním vztahu s provozovatelem tržnice a že účastník řízení nezpochybnil skutečnost, že je to on, kdo má stánek č. 405 v pronájmu. Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25.2.2010 č.j. 5 As 32/2009-77, kdy existence užívacího práva k stánku č. 405 byla předmětem dokazování provedeného celním úřadem, aniž by byla žalobcem zpochybněna, přičemž stánek byl označen jménem žalobce. Na základě toho žalovaný i s přihlédnutím k opuštění prodejního stánku neměl pochybnosti o osobě odpovědné za správní delikt.

Ve správním řízení žalobce předložil „smlouvu o pronájmu prodejního prostoru“ – stánku č. 405 ze dne 1.8.2008, dle které žalobce přenechal stánek č. 405 k užívání osobě N. T. T.

Městský soud v Praze napadené správní rozhodnutí i řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (ust. § 75 odst. 2 s.ř.s.), vycházející přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (ust. § 75 odst. 1 s.ř.s.), a celou věc posoudil takto.

Podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele se prodávajícím rozumí podnikatel, který spotřebiteli prodává výrobky nebo poskytuje služby.

Podle § 4 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele užívání nekalých obchodních praktik při nabízení nebo prodeji výrobků, při nabízení nebo poskytování služeb či práv se zakazuje. Nekalé jsou zejména klamavé a agresivní obchodní praktiky.

Podle § 5 odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele se za klamavou obchodní praktiku

považuje také nabízení nebo prodej výrobků nebo služeb porušujících některá práva duševního vlastnictví, jakož i skladování takových výrobků za účelem jejich nabízení nebo prodeje a dále neoprávněné užívání označení chráněného podle zvláštního právního předpisu v obchodním styku.

Podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel nebo prodávající dopustí správního deliktu tím, že poruší zákaz používání nekalých obchodních praktik.

Podle § 24b odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele se na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, vztahují ustanovení tohoto zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby.

Podle § 24b odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

Podle § 7 odst. 3 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, se provozovnou rozumí prostor, v němž je uskutečňována určitá podnikatelská činnost. Provozovna musí být označena obchodní firmou nebo jménem a příjmením anebo názvem podnikatele, k níž může být připojen název provozovny nebo jiné rozlišující označení. Podle § 17 odst. 1 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů, se provozovnou pro účely tohoto zákona rozumí prostor, v němž je živnost provozována. Za provozovnu se považuje i automat nebo obdobné zařízení sloužící k prodeji zboží nebo poskytování služeb (dále jen „automat“) a mobilní provozovna. Podle odst. 5 téhož ustanovení provozovna musí být trvale a zvenčí viditelně označena obchodní firmou nebo názvem nebo jménem a příjmením podnikatele a jeho identifikačním číslem, bylo-li přiděleno. Mobilní provozovna a automat musí být dále označeny údajem o sídle nebo místě podnikání nebo adrese, na které je umístěna organizační složka zahraniční osoby.

Z citovaných ustanovení § 24 a § 24b zákona o ochraně spotřebitele vyplývá, že správní delikty v něm vymezené jsou vystavěny na principu tzv. objektivní odpovědnosti, tedy odpovědnosti za protiprávní jednání, u níž se nezkoumá subjektivní stránka protiprávně jednajícího subjektu (zavinění), přičemž ustanovení § 24b zákona o ochraně spotřebitele umožňuje vyvinut se z odpovědnostního vztahu z liberačních důvodů.

Jak uvedl Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 22. 3. 2007, č. j. 4 As 28/2006-65, platná právní úprava postihu porušování právních povinností právnickou či podnikající fyzickou osobou je založena na odpovědnosti za správní delikt. Rozumí se jím protiprávní jednání osoby, jehož znaky jsou stanoveny zákonem, za které ukládá správní úřad (orgán) trestní sankci stanovenou zákonem. Subjektem odpovědnosti je právnická či podnikající fyzická osoba. K uplatnění odpovědnosti za správní delikt takové osoby je nutné, aby jednání naplňovalo znaky některé konkrétní skutkové podstaty uvedené ve zvláštním zákoně. Znaky určující skutkovou podstatu se člení na znaky charakterizující objekt, objektivní stránku, subjekt a subjektivní stránku deliktu. Individuální objekt, který má každá skutková podstata, vyjadřuje konkrétní jednotlivý zájem, proti kterému delikt směřuje a k jehož ochraně je příslušné ustanovení určeno. Objektivní stránkou se od sebe jednotlivé delikty právnických osob odlišují. Jednáním se rozumí projev vůle ve vnějším světě.. Pachatelem je osoba (právnická nebo fyzická), která svým jednáním uskutečnila všechny

znaky správního deliktu. Odpovědnou je pouze taková osoba, která je deliktně způsobilá, tedy schopná být subjektem povinností, které vzniknou v důsledku porušení povinnosti, ale také je schopna tyto povinnosti právně relevantně porušit. Obligatočním znakem skutkové podstaty správního deliktu není zavinění. K vyvození odpovědnosti tedy postačuje samotný fakt porušení nebo nesplnění povinností stanovených zákonem nebo uložených na jeho základě.

Deliktně způsobilým subjektem u správního deliktu podle § 24 odst. 1 písm. a) a podle § 24 odst. 7 písm. h) zákona o ochraně spotřebitele je mimo jiné prodávající. Jak již bylo uvedeno, prodávajícím se přitom rozumí podnikatel, který spotřebiteli prodává výrobky nebo poskytuje služby. Za účelem identifikace takového podnikatele slouží označení jeho provozovny v souladu s ustanovením § 7 odst. 3 obchodního zákoníku a v souladu s ustanovením § 17 odst. 5 zákona o živnostenském podnikání. I podle § 14 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele je prodávající povinen označit provozovnu způsobem stanoveným zvláštním právním předpisem. Provozovna, v níž správní orgán prvního stupně učinil skutková zjištění nasvědčující porušení zákona o ochraně spotřebitele, byla přitom v souladu s těmito předpisy označena identifikačními údaji žalobce. Již z této skutečnosti byl oprávněn správní orgán vyvozovat závěr, že žalobce v příslušné provozovně vykonává svou podnikatelskou činnost směřující k nabízení a prodeji zboží. Dále je třeba zdůraznit, že žalobce nikdy v průběhu řízení netvrdil, že by příslušné prodejní stánky tržnice přestaly být jeho provozovnou, nikdy nedoložil existenci jakéhokoliv úkonu podle předpisů živnostenského práva či jiných předpisů o tom, že by tuto provozovnu přestal využívat (například oznámení provozovateli tržnice v souladu s informační povinností podle § 14a zákona o ochraně spotřebitele). Za těchto okolností byl žalobce jako prodávající deliktně způsobilou osobou, pokud jde o možné porušení povinností podle zákona o ochraně spotřebitele v jeho provozovně.

Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20.12.2005, č. j. 1 As 39/2005-66, z hlediska objektivní odpovědnosti prodávajícího za správní delikty podle zákona o ochraně spotřebitele je zcela nepodstatné, zda se podnikatel v provozovně nevyskytoval právě jen v den kontroly, nebo několik měsíců předtím a poté: důležité pro založení jeho odpovědnosti je jen to, že i přes svůj delší pobyt mimo území České republiky zůstal nájemcem provozovny. Tím, že si podnikatel pronajme provozovnu k podnikání, na sebe přebírá odpovědnost za veškeré úkony související s prodejem zboží v těchto prostorách. Objektivní odpovědnost podle zákona o ochraně spotřebitele pramení z toho, že prodávající je podnikatel, provozovnu má pronajatu k podnikatelským účelům, konkrétně k prodeji zboží, a je tak povinen zajistit, aby prodej zboží v této provozovně probíhal v souladu s právními předpisy – bez ohledu na to, zda zboží prodává sám žalobce, jeho případní zaměstnanci, osoby, které mu nezištně pomáhají, nebo osoby, jimž žalobce svou provozovnu přenechal na základě domluvy či soukromoprávního ujednání.

V témže rozsudku Nejvyšší správní soud připomněl, že zákon o ochraně spotřebitele vyjímá spotřebitele z množiny jednotlivců vyskytujících se na trhu proto, aby jim jakožto subjektům potenciálně znevýhodněným nedostatkem informací a odborných dovedností, jimiž naopak disponují podnikatelé, poskytl zvláštní ochranu. Činí tak mj. také prostřednictvím objektivní odpovědnosti podnikatelů – prodávajících, výrobců, dovozců a dodavatelů. Volba právě tohoto typu odpovědnosti, který je ve správním trestání pravidlem, je zde navíc vedena snahou o zmírnění přirozeně nerovného tržního postavení podnikatelů a spotřebitelů. Zcela konkrétně řečeno, spotřebitel přicházející do provozovny nemá povědomí o tom, kdo nakoupil zboží zde prodávané a kdo jej obsluhuje, a může mu to být lhostejné; má však právo na to,

aby v provozovně nebyl při prodeji klamán, a to musí zajistit osoba odpovědná za chod provozovny, v daném případě tedy žalobce.

I s ohledem na tyto závěry Nejvyššího správního soudu tak lze uzavřít, že žalobce byl deliktně způsobilý, neboť byl schopen být subjektem povinností, které vzniknou v důsledku porušení povinnosti, ale také byl schopen tyto povinnosti právně relevantně porušit. Závěr o odpovědnosti žalobce za vytýkaný správní delikt je proto třeba shledat správným.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25.2.2010 č.j. 5 As 32/2009-77, *osoba, která v době kontroly celních orgánů disponovala uživatím právem k prodejní místnosti, v níž bylo zajištěno zboží porušující některá práva duševního vlastnictví, je osobou odpovědnou za správní delikt podle ustanovení § 8 odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele. Pro posouzení odpovědnosti za tento správní delikt není rozhodné, zda byla prodejní místnost k těmto účelům využívána na základě smlouvy nájemní, podnájemní nebo na základě jiného soukromoprávního smluvního vztahu; podstatné je prokázání existence uživatího práva k tomuto objektu, tj. právního vztahu k provozovně.* Pro zjištění deliktně odpovědné osoby bylo v souladu s výše uvedeným rozsudkem Nejvyššího správního soudu rozhodné, komu svědčilo právo užívat v rozhodnou dobu stánek č. 3 a stánek č. 405, a tedy právo zde nabízet k prodeji zboží porušující práva k duševnímu vlastnictví, nikoli komu svědčilo vlastnické právo k nabízenému zboží, neboť deliktní jednání podle § 24 odst. 1 ve spojení s § 5 odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele mimo jiné spočívá v nabízení nebo prodeji výrobků porušujících práva duševního vlastnictví, jakož i jejich skladování. Závěr správních orgánů o nadbytečnosti zkoumat vlastnické právo ke zboží je v souladu s vymezením skutkové podstaty deliktu podle § 24 odst. 1 zákona, jehož znakem není vlastnické právo k nabízeným a prodávaným výrobkům. Soudu proto neshledal žalobcem namítanou vadu v řízení.

Správní orgány měly za prokázané, že žalobce nabízel zboží ve stánku č. 405 a 3 na základě sdělení provozovatele tržnice, že žalobce byl nájemcem předmětných stánků č. 405 a 3. Takovéto zjištění o právu nájmu ke stánkům žalobce nepopíral, zejména pokud tvrdí, že stánek č. 405 dále přenechal k užívání jinému subjektu. Užívání stánku č. 405 bylo dle správních orgánů prokázano také označením stánku obchodním jménem žalobce a neplatností případného ujednání o podnájmu. V souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu č.j. 5 As 32/2009-77, tak byl žalobce osobou, která v době kontroly celních orgánů disponovala uživatím právem k prodejní místnosti, v níž bylo zajištěno zboží porušující některá práva duševního vlastnictví, a tedy i osobou odpovědnou za správní delikt klamání spotřebitele, nehledě k označení stánku jako provozovny žalobce.

Vzhledem k obsahu žalobních bodů a skutkovému zjištění během kontrol je třeba odlišit jednotlivá dílčí deliktní jednání žalobce a to prodej zboží na stánku č. 3 a prodej na stánku č. 405.

Žalobce ve správním řízení (úřední záznam ze dne 21.4.2009) namítal, že stánek č. 405 neužíval, neboť jej „pronajal“. Ohledně stánku č. 3 žalobce ve správním řízení nijak nepopíral tvrzení správce tržnice, proto soud ve shodě se správními orgány má za prokázané, že žalobce na základě povolení k prodeji užíval prodejní stánek č. 3 v rozhodnou dobu, tj. dne 20.5.2009 a tedy zde i nabízel zboží k prodeji. V řízení o žalobě žalobce netvrdil konkrétní skutečnosti, ze kterých by vyplývalo, že stánek č. 3 žalobce přenechal do užívání jinému, proto v souladu s § 3 správního řádu zde nejsou důvodné pochybnosti o tom, že žalobci, nikoli jinému subjektu, svědčilo uživatí právo ke stánku č. 3, a proto žalobce svým jednáním naplnil definici deliktně odpovědné osoby správního deliktu dle § 24 odst. 1 zákona

o ochraně spotřebitele.

Ohledně stánku č. 405 žalobce namítá, že stánek užíval jiný subjekt, proto tvrdí, že není prokázáno, že se deliktního jednání dopustil právě žalobce. Podle § 3 správního řádu postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2. V souladu se zásadou materiální pravdy (§ 3 s.ř.) a zásadou volného hodnocení důkazů (§ 50 s.ř.) není výlučným předpokladem prokázání spáchání deliktu dle § 24 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele z(a)jištění konkrétní osoby namíste při nabízení, prodeji nebo skladování zboží. Jednání popsané v ust. § 24 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele lze prokázat také jinak než osobním dopadením pachatele, např. na základě listin nebo jiných podkladů, které založí závěr o skutkovém zjištění, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Jelikož žalobce předložil podnájemní smlouvu ze dne 1.8.2008, byl správní orgán povinen brát v úvahu všechny relevantní skutečnosti a důkazy a tyto vyhodnotit. Správní orgány v souladu s § 50 odst. 4 správního řádu a §68 odst. 3 správního řádu posoudily důkazní hodnotu žalobcem předložené podnájemní smlouvy s ohledem na sdělení provozovatele tržnice a označení stánku obchodním jménem žalobce a uvedly úvahy, které je vedly k závěru o prokázání výlučného užívacího práva žalobce nejen ke stánku č. 3 ale i č. 405. Soud se ztotožňuje se závěrem správních orgánů o navrženém důkazu podnájemní smlouvy ze dne 1.8.2008 jako důkazu účelového, neboť faktické označení stánku č. 405 obchodním jménem žalobce vylučuje užívání stánku na základě předložené podnájemní smlouvy, tedy osobou odlišnou od žalobce. Zároveň by takové ujednání mezi žalobcem a panem N. T. T. (osoba uvedená v podnájemní smlouvě) o podnájmu bylo neplatné z důvodu absence souhlasu společnosti DELTA CENTER a.s., s pronájmem, neboť podle Povolení k prodeji ze dne 11.6.2008 vydanému žalobci jsou „prodejní místa pronajímána krátkodobě a bez souhlasu nájemce (správce trhu) jsou nepřevoditelná“. Na základě těchto dvou okolností tj. právo užívat stánek na základě nájemního vztahu, aniž by bylo možné stánek dále podejmout ve spojení se zjištěným označením „provozovny“ (stánku č. 405) firmou žalobce má soud za prokázané, že stánek č. 405 užíval žalobce a tedy zde i nabízel zboží. Podnájemní smlouvu ze dne 1.8.2008 lze hodnotit jako nevěrohodný důkaz, který neprokazuje stav odlišný od stavu prokázaného na základě skutečnosti, že stánek nemohl být dále podejmut a označení stánku firmou (jménem) žalobce. Soud se ztotožnil se skutkovým zjištěním správních orgánů o výlučném užívacím právu žalobce ke stánkům, proto nepovažuje výklad žalovaného za extenzivní. Zároveň z téhož důvodu nebylo možné aplikovat zásadu in dubio pro reo, neboť vzhledem k označení provozovny obchodním jménem žalobce nebyly dány pochybnosti o zjištěném stavu, tedy že ve stánku č. 405 nabízel předmětné výrobky nadále žalobce.

Deliktní jednání žalobce spočívalo v nabízení a prodeji výrobků porušujících některá práva duševního vlastnictví (§ 4 odst. 3, § 5 odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele), tento závěr o povaze výrobků nabízených ve stáncích č. 3 a 405 žalobce žalobou nerozporuje.

Odkaz žalobce na usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 5 Tdo 1191/2007 je nepřipadný, neboť v posuzované věci se jednalo o zcela odlišnou věc. Jak již uvedl žalovaný, pojmovým znakem deliktu dle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele není subjektivní stránka, tedy zavinění žalobce. Správní orgán tak nebyl povinen zkoumat, zda žalobce věděl, že nabízí zboží porušující práva duševního vlastnictví. V posuzované věci bylo deliktní jednání žalobce podle správního orgánu prokázané na základě místního šetření a podkladů o užívacím právu žalobce ke stánkům, nikoli na základě „národnostní příslušnosti“ žalobce.

Správní orgán a také ani soud neaplikovali ust. § 24b odst. 1 zákona o ochraně

spotřebitele, neboť žalobce nijak nenamítal liberační důvody, tedy že *vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil*. Správní orgány dovodily, že žalobce byl výlučným uživatelem obou stánků, proto nelze aplikovat ust. § 24b odst. 1 zákona ve smyslu žaloby tak, že za jednání jiných subjektů není žalobce deliktně odpovědný. Posouzení užívacího práva ke stánkům není otázkou aplikace ust. § 24b odst. 1 zákona, nýbrž prokázání deliktního jednání žalobce jako takového, zejména pokud žalobce neuvedl sebemenší důvod, který by mohl vést k liberaci ve smyslu ust. § 24b odst. 1 a 4 zákona o ochraně spotřebitele.

V průběhu nařízeného jednání žalobce prvně namítal nepřezkoumatelnost odůvodnění rozhodnutí žalovaného ohledně výše uložené pokuty. Žalobce ohledně výše pokuty ničeho nenamítal v průběhu správního řízení ani v žalobě.

Povinností správního orgánu zohlednit ve správním trestání i majetkové a osobní poměry pachatele správního deliktu přesto, že toto kritérium není výslovně vymezeno jako kritérium pro stanovení výše pokuty, se Nejvyšší správní soud zabýval ve svém usnesení rozšířeného senátu ze dne 20. 4. 2010, čj. 1 As 9/2008-133.

V tomto usnesení Nejvyšší správní soud vyložil, že v některých případech nelze od osobních a majetkových poměrů pachatele jiného správního deliktu zcela odhlédnout i přesto, že příslušný zákon neřadí osobní a majetkové poměry pachatele mezi taxativně určená kritéria pro výměru pokuty. Rozšířený senát k tomu vedl především ústavní zákaz likvidačních pokut, který vyslovil Ústavní soud například v nálezu ze dne 13.12.2004, sp. zn. I. ÚS 416/04. Pokud Ústavní soud považuje uložení takové pokuty za porušení vlastnického práva delikventa garantovaného čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, musí mít již správní orgán, a nikoliv až správní soud možnost se uložení takové pokuty vyvarovat, tedy osobní a majetkové poměry delikventa v této míře zohlednit. Likvidační pokutou přitom rozšířený senát rozumí sankci, která je nepřiměřená osobním a majetkovým poměrům pachatele deliktu do té míry, že je způsobila mu sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty, a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží.

Zároveň rozšířený senát ve zmiňovaném usnesení zdůraznil, že tato úvaha neznamená, že by pokuta za jiné správní delikty měla ztratit cokoli z své účinnosti. Naopak, aby pokuta za jiný správní delikt naplnila svůj účel z hlediska individuální i generální prevence, musí být citelným zásahem do majetkové sféry pachatele. Odpovídající intenzita majetkové újmy bude v konkrétních případech záviset na řadě faktorů, v první řadě však na závažnosti spáchaného deliktu. Ta v sobě vždy zahrnuje jak typovou závažnost, kterou zákonodárce vyjádřil již rozpětím zákonné sazby pro uložení pokuty, tak individuální závažnost protiprávního jednání v konkrétním případě. V rámci úvah o odpovídající intenzitě sankce by tedy měl správní orgán přihlídnout v nezbytném rozsahu také k osobním a majetkovým poměrům pachatele, a to v případech, kdy takový požadavek vyplývá ze zákona nebo z ústavního pořádku.

V projednávaném případě u námítky nepřezkoumatelnosti je nastolena otázka do jaké míry se má správní orgán zabývat okolnostmi likvidačního působení pokuty. K tomu se v usnesení rozšířeného senátu uvádí, že *„Správní orgán se tedy nebude muset při ukládání pokuty za jiné správní delikty, u nichž zákon neupravuje zvláštní kritérium v podobě osobních*

a majetkových poměrů pachatele, zabývat podrobným zjišťováním těchto poměrů tam, kde bude s ohledem na výši do úvahy přicházející pokuty a na základní poznatky o osobě pachatele, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení, zřejmé, že nehrozí existenční ohrožení pachatele či jeho podnikání. Naopak tam, kde si závažnost spáchaného deliktu či další relevantní okolnosti vyžádají v rámci rozmezí, které zákon pro daný delikt předpokládá, takovou intenzitu sankce, že nebude možné riziko likvidačního působení pokuty na osobu pachatele bez dalšího vyloučit, bude nutné, aby se správní orgán zjišťováním osobních a majetkových poměrů pachatele důkladněji zabýval a přihlédl k nim do té míry, aby výsledná pokuta byla sice citelným zásahem do jeho majetkové sféry, nikoli však zásahem vzhledem ke svému účelu nepřiměřeným, který má likvidační účinky.“

Pokud jde o rozsah zjišťování majetkových poměrů pachatele, Nejvyšší správní soud v citovaném usnesení dospěl k závěru, že „je ... třeba na jedné straně vycházet z toho, že povinnost správního orgánu zjistit veškeré rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, jemuž má být z moci úřední uložena povinnost (§ 50 odst. 3 správního řádu), se vztahuje i na zjišťování osobních a majetkových poměrů účastníka řízení, je-li to nezbytné pro stanovení výše pokuty za jiný správní delikt. Na straně druhé ovšem nelze opominout ani důkazní břemeno účastníka řízení, které i v řízení o jiném správním deliktu nese, pokud jde o prokázání jeho vlastních tvrzení (§ 52 správního řádu). Bude tedy záležet především na účastníku řízení, zda projeví svůj zájem na tom, aby uložená pokuta pro něj neměla likvidační důsledky, tím, že správnímu orgánu poskytne základní údaje o svých osobních a majetkových poměrech a tyto také věrohodným způsobem doloží či umožní správnímu orgánu, aby ověřil jejich pravdivost např. tím, že zbaví pro tento účel výše zmíněné orgány veřejné moci mlčenlivosti.“

Z uvedeného vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za jiný správní delikt se nemusí zabývat podrobným zjišťováním majetkových poměrů tam, kde bude s ohledem na výši pokuty a základních poznatků, které vyplynuly z průběhu správního řízení, ohledně osoby již se pokuta ukládá, zřejmé, že nehrozí existenční ohrožení pachatele či jeho podnikání. Pouze za předpokladu, že je splněna podmínka první, správní orgán vychází při zjišťování osobních a majetkových poměrů z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Nelze-li takto získat přesné informace o stavu majetku účastníka řízení a o jeho příjmech, je správní orgán oprávněn stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

V projednávané věci soud dopěl k závěru, že v případě postihu žalobce nebyl v zásadě naplněn ani předpoklad první – žalobci byla uložena v rámci zákonného rozpětí až do 5,000.000,- Kč sankce ve výši 82.000,- Kč. Šlo přitom o sankci uloženou žalobci v souvislosti s jeho podnikatelskou činností. Tato sankce by se mohla jevit z hlediska žalobce jako citelná, ale zároveň jde o sankci, která byla uložena při spodní hranici sankčního rozmezí, přičemž částka 82.000,- Kč obecně nepředstavuje v podnikatelské sféře (zejména v rámci obchodní činnosti) částku, která by měla likvidační charakter ve významu výše uvedeném (vznik platební neschopnosti či nutnost ukončit podnikatelskou činnost), neboť výše uložené sankce představuje osminásobek minimální mzdy v roce 2011. Tedy částku, která sice citelně zasahuje do majetkové sféry, avšak přesto stále částku, která u průměrného podnikatele nevede k ukončení jeho podnikatelské činnosti. I další základní poznatky ohledně poměrů žalobce, nesvědčí o tom, že by žalobce zaplacením pokuty ve výši 82.000,-Kč, znamenalo ohrožení existence žalobce. Tyto okolnosti spočívají v značném množství zboží, které žalobce nabízí ve svých prodejních stáncích (nepočítaje zabavené zboží), jež je patrné

z fotodokumentace pořízené v průběhu kontrol. Soud je toho názoru, že vzhledem k základním poznatkům o majetkových poměrech žalobce ve vztahu k výši pokuty bylo zjevné, že žalobce nemůže být uloženou sankcí existenčně ohrožen. Za takové situace nelze pojmově uvažovat o likvidačním charakteru pokuty, proto soud neshledává důvod pro zrušení rozhodnutí pouze proto, že likvidačním charakterem pokuty se žalovaný nezabýval, a to i s přihlédnutím k faktu, že žalobce k likvidačnímu charakteru pokuty až do jednání soudu ničeho nenamítal, což by jistě učinil, v případě, že by jej výše pokuty existenčně ohrožovala.

Soud má za to, že správní orgány prokázaly, že žalobce nabízel a prodával výrobky porušujících některá práva duševního vlastnictví ve stánku č. 3 i ve stánku č. 405, zároveň se vypořádaly s navrženým důkazem podnájemní smlouvy. Z odůvodnění je zřejmé, na základě jakých podkladů správní orgány přijaly závěr o deliktní odpovědnosti žalobce i proč žalobce neprokázal své tvrzení předloženou podnájemní smlouvou. Námitka nepřezkoumatelnosti rozhodnutí v rozsahu odůvodnění výše pokuty ve smyslu nezkoumání majetkových poměrů žalobce také není důvodná, proto soud žalobu zamítl dle § 78 odst. 7 s.ř.s. pro nedůvodnost.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalovaný byl ve věci úspěšný, avšak náklady řízení mu nevznikly.

Poučení:

Proti rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 13. listopadu 2015

JUDr. Ing. Viera Horčicová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Válková